

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	7
İÇİNDEKİLER	9

GİRİŞ.....	17
------------	----

BİRİNCİ BÖLÜM

İNSAN HAKLARI HUKUKU KURAMINDA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI HAKKI

I. İNSAN HAKLARI HUKUKU	21
A. İnsan Hakları Hukuku Kavramı.....	21
B. İnsan Haklarının Tarihsel Süreci.....	23
1. Modern İnsan Hakları	24
2. 20. Yüzyılda İnsan Hakları.....	24
II. İNSAN HAKLARININ SINIFLANDIRILMASI	24
A. Tarihsel Sınıflandırma.....	25
1. Birinci Kuşak Haklar	26
2. İkinci Kuşak Haklar.....	27
3. Üçüncü Kuşak Haklar	28
4. Dördüncü Kuşak Haklar.....	29
B. Niteliklerine Göre Sınıflandırma	30
1. Negatif Statü Hakları	31
2. Pozitif Statü Hakları.....	32
3. Aktif Statü Hakları	33
C. Diğer Sınıflandırmalar.....	34
III. İNSAN HAKLARININ KORUNMASI.....	35
A. Uluslararası İnsan Hakları Koruma Mekanizmaları.....	35
1. Yargısal Koruma.....	36
2. Yargısal Olmayan Koruma	37
B. Ulusal Düzeyde Koruma	38
IV. İNSAN HAKLARI AÇISINDAN KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI.....	39
V. İNSAN HAKLARI KUŞAK TARTIŞMASI İÇERİSİNDE KİŞİSEL VERİLERİN YERİ	42
VI. İNSAN HAKLARININ SINIRLANDIRILMASI	46

İKİNCİ BÖLÜM

KİŞİSEL VERİLERİN TARİHÇESİ TERMİNOLOJİSİ VE
TEMEL İLKELER İLE KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI HUKUKU

I. KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASINA İLİŞKİN TARİHSEL SÜREÇ.....	49
II. KİŞİSEL VERİLERE İLİŞKİN TERMİNOLOJİ VE VERİLERİN KORUNMASINDA TEMEL İLKELER.....	54
A. Veri ve Veri Türleri	54
1. Kişisel Veri Kavramı	54
2. Anonim Veri	58
B. Kişisel Verilerin İşlenmesi.....	58
C. Açık Rıza	60
D. Veri Kayıt Sistemi	60
E. Veri Sorumlusu ve Veri İşleyen.....	61
F. Kişisel Verilerin Korunması İhtiyacı.....	61
III. ÖZEL NİTELİKLİ KİŞİSEL VERİLER VE İŞLENME ŞARTLARI	63
A. Özel Nitelikli (Hassas) Veri ve İşlenme Şartları	63
B. Özel Nitelikli Verileri İşleme Yasağının İstisnaları	65
IV. VERİ SORUMLUSUNUN YÜKÜMLÜLÜKLERİ VE İLGİLİ KİŞİNİN HAKLARI.....	68
A. Veri Sorumlusunun Yükümlülükleri.....	68
1. Genel olarak	68
2. Bilgi Verme/Aydınlatma Yükümlülükleri	71
3. Denetleme Yükümlülüğü.....	72
4. Kurula Bildirim Yükümlülüğü.....	73
B. İlgili Kişinin Hakları.....	74
V. KİŞİSEL VERİLERİN HUKUKİ NİTELİĞİ	78
A. Genel Olarak.....	78
B. Ekonomik Hak Görüşü	82
C. Mülkiyet Hakkı Görüşü	83
D. Fikri Mülkiyet Hakkı Görüşü	86
E. İnsan Hakkı Yaklaşımı/Kişilik Hakkı Görüşü	88
F. Kişisel Verilerin Hukuki Niteliğine İlişkin Görüşlerin Değerlendirilmesi.....	92
VI. TÜRK HUKUKUNDA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI	93
A. Kişisel Verilerin Korunması Hukukuna Anayasal Bakış.....	93
1. 2010 Anayasa Değişikliği Öncesi.....	93
2. Kişisel Verilerin Korunması Hakkı	94
3. 2010 Anayasa Değişikliği ve Gerekçesi	96
4. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin Etkisi	96
5. Kısa Bir Değerlendirme	97

B. Türk Ceza Kanunu Kapsamında Koruma.....	99
1. Genel Olarak.....	99
2. Türk Ceza Kanunu'nda Yer Alan Düzenlemeler	100
a. Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu	101
aa. Hukuka Aykırılık Unsuru.....	101
bb. Özel Nitelikli Kişisel Verilerin Kaydedilmesi.....	102
b. Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme veya Ele Geçirme Suçu	103
aa. Hukuka Aykırılık Unsuru.....	104
bb. Suçun CMK Madde 236/5 ve 236/6 da Geçen Kayıtlara Yönelik İşlenmesi	105
c. Verileri Yok Etmeme Suçu	106
aa. Kanunların Belirlediği Süreler	106
bb. Ceza Muhakemesi Kanunu'na Göre Yok Edilmesi Gereken Veriler	107
3. Diğer Hükümler	108
a. Özel Hükümler	108
aa. Şikâyet.....	108
bb. Nitelikli Haller	108
b. Genel Hükümler.....	110
aa. İhtima Durumu	110
c. İştirak Hükümleri	111
4. Kısa Bir Değerlendirme.....	112
VII. AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ İLE ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARINDA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI.....	113
A. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Kişisel Verilerin Korunması.....	113
B. Anayasa Mahkemesi Kararlarında Kişisel Verilerin Korunması	120
a. Kişisel Verilerin Korunması Hakkına Yönelik Değerlendirmeler	120
b. Anayasal Güvenceye İlişkin Değerlendirmeler	120
C. Mahkeme Kararları Hakkında Kısa Bir Değerlendirme	133
VIII. KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU	134
A. Genel Olarak.....	134
B. Kurum'un İdari Özerkliği	136
C. Kurum'un Mali Özerkliği	137
D. Kurum'un İdari Teşkilat İçindeki Yeri	138
E. Kurum'un Görevleri.....	140
F. Kişisel Verilerin Korunması Kurulu, Görev ve Yetkileri	141
1. Kişisel Verilerin Korunması Kurulu	141
2. Kurul'un Görev ve Yetkileri.....	144

IX. KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU	146
A. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na Genel Bir Bakış	146
B. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun Tarihsel Çerçevesi	149
C. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'ndaki Düzenlemeler	152
1. Tanım	152
2. Kanun'un Amacı	155
3. Kanun'un Kapsamı	157
4. Genel Nitelikteki Verilerin İşlenmesiyle İlgili İlkeler	159
5. Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenme Şartları	160

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ULUSLARARASI HUKUKTA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASINA İLİŞKİN TEMEL METİNLER

I. AVRUPA BİRLİĞİ'NDE KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASININ TEMEL BİR HAK OLARAK ORTAYA ÇIKIŞI	161
A. Avrupa Birliği ve Temel Haklar	161
1. Temel Hakların Sınırlarının Belirlenmesi	162
2. AB'de Temel Hakların Keşfi	165
3. AB'de Temel Hakların Tanımlanması	169
a. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)	169
b. Ortak Ulusal Anayasal Gelenekler	172
4. Verilerin Korunması ve Anayasal Gelenekler	172
5. Ayrı Bir Şekilde Koruma Altına Alınması	173
6. Diğer Yaklaşımlar	183
II. KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASINA YÖNELİK ULUSLARARASI DÜZENLEMELER	186
A. Genel Olarak	186
B. OECD'de Kişisel Verilerin Korunması ve Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Örgütü Rehber İlkeleri	192
C. Birleşmiş Milletler Nezdinde Kişisel Verilerin Korunması	193
D. Avrupa Konseyi'nde Kişisel Verilerin Korunması	194
1. Genel Olarak	194
2. Avrupa Konseyi'nin 1981 Tarihli Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunmasına Dair (108 sayılı) Sözleşmesi	196
3. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde (AİHS) Kişisel Verilerin Korunması	199
III. KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI İLE İLGİLİ BAZI HAKLAR	206
A. Mahremiyet Hakkı	206
2. Avrupa'da Mahremiyet ve Verilerin Korunması	208

3. ABD’de Mahremiyet Hakkı ve Verilerin Korunması.....	210
4. Mahremiyet Hakkında AB ile ABD Arasındaki Farklılıklar	212
5. Mahremiyet Hakkına ABD’deki Devlet Müdahalesi Doktrini ile AB’deki Kamusal Alan Özel Alan Düzenlemesi Arasındaki Fark	215
6. Mahremiyet Hakkının ABD İkili Egemenlik Sistemi ile AB Yapısal Sistemi Açısından Kıyaslaması	216
7. Mahremiyet Hakkının ABD’deki Sözleşme/Mülkiyet Paradigması ile AB Haklar Paradigması Açısından Kıyaslaması.....	217
B. Unutulma Hakkı	219
1. Genel Olarak.....	219
2. Unutulma Hakkının Tarihsel Süreci.....	220
3. Unutulma Hakkının Amacı Koruduğu Değer ve Menfaatler	223
4. Unutulma Hakkının Amacı	224
a. Kişisel Veriler Üzerindeki Hakimiyetin Yeniden Kazanılması	224
b. Geçmişin İzlerinden Kurtulup Temiz Bir Sayfa Açma İhtiyacı.....	225
5. Unutulma Hakkının Koruduğu Değer ve Menfaatler	226
a. Unutulma Hakkının Temel Felsefesi Bağlamında İnsan Onuru.....	226
b. Bireysel Özerklik.....	227
c. Bilgilerin Geleceğini Belirleyebilme Hakkı	228
C. Lekelenmeme Hakkı.....	230
D. Veri Taşınabilirliği Hakkı.....	234
E. Kişisel Verilerin Korunmasında Veri Minimizasyonu	236
F. Dijital Görünmezlik Hakkı	237
G. Bilgilerin Geleceğini Belirleme Hakkı	242
H. Bilgi Güvenliği Hakkı.....	245
İ. Özel Hayatın Gizliliği ve Korunması Bağlamında Kişisel Verilerin Korunması.....	246
J. İnsan Onuru, Bireysel Özerklik Kavramı ve Verilerin Geleceğini Belirleme Hakkı Görüşü.....	251
IV. AB HUKUKU İLE DİĞER ÜLKE HUKUKLARINDA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI.....	254
A. Avrupa’da ve Diğer Ülkelerde Kişisel Verilerin İşlenmesi Hakkında İlk Ulusal Normların Ortaya Çıkışı.....	254
1. Almanya	255
2. İsveç	259
3. İsviçre.....	261
4. Fransa.....	264
5. Birleşik Krallık	266
6. Danimarka.....	271

7. Norveç.....	271
8. Lüksemburg.....	272
9. Kanada.....	273
B. Avrupa’da Kişisel Verilerin Anayasal Olarak Tanınması	274
1. Portekiz.....	274
2. Avusturya.....	276
3. İspanya	276
4. Belçika	279
5. Macaristan	281
V. KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI HAKKININ SINIRLANDIRILMASI	282
A. Genel Olarak.....	282
B. Kamu Otoritesince Getirilen Sınırlama: Dikey Sınırlama.....	283
C. Temel Hak ve Hürriyetlerden Yararlanılması Bakımından Kişisel Veriler Alanına Müdahale: Yatay Sınırlama	286
SONUÇ.....	291
KAYNAKÇA.....	297